

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

ELNÖK

A Nemzeti Választási Iroda elnökének

11/2022. NSz. számú határozata

A Nemzeti Választási Iroda Elnöke a Normális Élet Pártja (székhely: 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 14.) (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozza a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Iroda elnöke a

„Egyetért Ön azzal, hogy jogosítványt szerezni vagy megújítani csak akkor lehet, ha az állampolgár IQ teszt szintje 70 felett van?”

országos népszavazásra javasolt kérdést elutasítja, és azt nem terjeszti a Nemzeti Választási Bizottság elé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye, de a szervező a kérdést ismételten benyújthatja. Az ismételten benyújtott kérdés hitelesítését a Nemzeti Választási Bizottság napirendjére kell tűzni kivéve, ha a támogató választópolgárok száma – beleértve a magánszemély szervezők számát is – nem éri el a húszat. A szervező a kérdést a Nemzeti Választási Iroda elnöke elutasító határozatának közzétételét követő 15 napon belül nyújthatja be ismételten személyesen vagy postai úton (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest Pf: 547.). A határidő elteltét követően benyújtott azonos kérdés nem ismételt benyújtásnak, hanem új kérdésnek minősül.

Indokolás

I.

Szervező 2022. december 20-án postai úton országos népszavazási kezdeményezést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából.

Szervező az Nsztv. 4. § (1) bekezdésében rögzített előzetes feltételek meglétének igazolására két darab választópolgári aláírásokat tartalmazó aláírásgyűjtő ívet csatolt.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Választási Iroda elnöke a kérdést a benyújtásától számított öt napon belül határozattal elutasítja, és nem terjeszti a Nemzeti Választási Bizottság elé, ha a kezdeményezés az országos népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes, vagy nem felel meg a 2-4. §-ban, a 6. §-ban és a 8. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.

II.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva megállapítom, hogy Szervező kezdeményezése az alábbiak miatt nem felel meg az Nsztv.-ben megfogalmazott követelményeknek.

A Nemzeti Választási Iroda az Nsztv. 3. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettsége alapján ellenőrizte Szervező létezését és adatainak hitelességét a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában.

Az ellenőrzés eredményeképpen megállapítom, hogy a Normális Élet Pártja népszavazási kezdeményezésén feltüntetett adatai teljeskörű egyezést mutatnak a www.birosag.hu oldalon elérhető, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Civil tv.) 86.§ (1) bekezdése szerint közhiteles nyilvántartásban szereplő adatokkal.

A Nemzeti Választási Iroda az Nsztv. 4. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettsége alapján elvégezte a 25 támogató polgár választójogának és adatainak ellenőrzését a központi névjegyzék adatai alapján.

Megállapítom, hogy Szervező által benyújtott beadványon a támogató polgárokra vonatkozóan az alábbi adatok szerepelnek: olvasható családi és utónév, személyi azonosító, lakcím és saját kezű aláírás.

A formai ellenőrzés során a központi névjegyzék adataival való összevetés eredményeképpen az Nsztv. 4. § (4) bekezdésére figyelemmel a támogató polgárok adatai és választójoga ellenőrzését követően megállapítom, hogy Szervező által csatolt valamennyi (összesen 25) támogató polgár aláírás érvényes volt.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a kezdeményezés benyújtása megfelel az Nsztv. 2-4. §-ok és a 6. § szerinti feltételeknek és az nem ütközik a 8. § (1) bekezdésébe sem.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján az országos népszavazási kezdeményezésnek a Nemzeti Választási Iroda által végzett előzetes vizsgálata nem kizárólag a formai szabályok megtartására vonatkozik, hanem bizonyos fokú tartalmi vizsgálatra is kiterjed. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerint a benyújtástól számított 5 napon belül akkor is elutasításnak van helye, ha e körben az nyer megállapítást, hogy „a kezdeményezés az országos népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes”. Ennek oka, hogy az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján az országos népszavazási kezdeményezés rendeltetésszerűsége az érdemi elbírálás előfeltételét képező körülmény.

Azt, hogy mely kezdeményezés nem egyeztethető össze az országos népszavazásnak az Alaptörvényben és az Nsztv. preambulumban meghatározott alkotmányos céljával, illetve rendeltetésével, minden esetben esetről esetre, a kezdeményezéssel kapcsolatos valamennyi körülmény (pl. benyújtás körülményei, kérdés megfogalmazása) együttes vizsgálata alapján állapítható meg.

Ennek során mindenekelőtt az Nsztv. 1. § (1) bekezdése alapján a népszavazási eljárásban is alkalmazandó, és a jogintézménnyel való visszaélés megakadályozása céljából megfogalmazott, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveinek érvényesülése vizsgálendő.

Az eljárási alapelvnek a népszavazási eljárásban betöltött szerepével a Kúria és az 2012. január 1-jét megelőzően jogorvoslati fórumként az Alkotmánybíróság is több ízben foglalkozott. A Kúria e témájú döntéseiben – pl. Knk.VII.37.959/2017/3., Knk.VII.37.524/2017/2. és a Knk.IV.37.521/2013/2. számú végzések – a 18/2008. (III. 12.) AB határozatban foglalt okfejtést vette alapul, amelyben az Alkotmánybíróság a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét arra tekintettel értelmezte, hogy az Országos Választási Bizottsághoz tömegesen nyújtottak be „komolytalan”, a népszavazás jogintézményével ellentétes kérdéseket.

Az Alkotmánybíróság határozata szerint „[a] rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye a hitelesítési eljárás kezdeményezése során azt jelenti, hogy az aláírásgyűjtés kezdeményezőjének az országos népszavazás alkotmányos rendeltetésére, a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességére, az állam életében betöltött szerepére és súlyára tekintettel kell eljárnia. Felelősségteljesen, annak tudatában kell benyújtania kezdeményezését, hogy az általa útjára indított népszavazási eljárás állásfoglalásra készíti az ország valamennyi választópolgárát, és annak eredményeként az Országgyűlést kötelező döntés születik, amely országgyűlési döntéssé, törvénné válva hosszabb távon meghatározza a polgárok jogait, kötelezettségeit, befolyásolja a társadalom életét.” [lásd: 18/2008. (III. 12.) AB határozat, ABH 2008, 212, 224]

A rendeltetésellenes joggyakorlás mindenekelőtt az, ha az országos népszavazási kezdeményezéshez való jog és az eljárási jogosultságok gyakorlása úgy történik, hogy az nyilvánvalóan nem az eljárás céljának elérésére irányul, hanem az egyén jogainak és érdekeinek érvényesítésére. Az országos népszavazás azonban, ahogyan az az Alaptörvény B) cikkében is megfogalmazást nyert, az állampolgárok közösségének

alkotmányos joga, éppen ezért az eljárás megindítása nem lehet öncélú. Az eljárási szabályok alkotmányos rendeltetése is az, hogy a nép akarata kinyilvánításának garanciális keretűl szolgáljon. [lásd: 148/2011. (XII. 2.) AB végzés, ABH 2011, 1335, 1337.]

Az országos népszavazás jogintézménye alkotmányos céljának és rendeltetésének való megfelelés vizsgálata során összevettem a Kúria és az Alkotmánybíróság által kimunkált joggyakorlatból következő követelményeket a Szervező által 2022. december 20-án és azt megelőzően benyújtott népszavazásra javasolt kérdések tartalmával, a benyújtás körülményeivel, amely alapján a következők rögzíthetőek.

Szervező 2022. július 15. napján az alábbi hét népszavazási kérdést (a továbbiakban: Első benyújtással javasolt kérdések) nyújtotta be hitelesítés céljából:

1. „Egyetért Ön azzal, hogy közterületen a parkolásért csak akkor kell fizetni, ha szolgáltatást is nyújtanak ezért?”
2. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a közéletben tevékenykedő választott tisztségviselők csak a bizonylattal alátámasztott elszámolható kiadásai után kaphatnak bármilyen juttatást?”
3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy aki a felvett hitelének dupláját már kifizette, annak töröljék a teljes tartozását?”
4. „Egyetért-e Ön azzal, hogy csak olyan oltást alkalmazzanak, amit legalább 5 évig humán kísérletekkel teszteltek?”
5. „Egyetért Ön azzal, hogy a szolgáltatók ingyenesen biztosítsanak internet-alapszolgáltatást minden családnak?”
6. „Egyetért Ön azzal, hogy a parlamenti képviselők ügynökaktáit hozzák nyilvánosságra?”
7. „Egyetért Ön azzal, hogy Magyarország ne küldjön katonákat az orosz-ukrán háborúba?”

A Nemzeti Választási Bizottság említett kérdések hitelesítése tárgyában 2022. szeptember 1-jei ülésén döntött. A Bizottság által meghozott, hitelesítést megtagadó, összesen hét darab határozat ellen Szervező egy esetet leszámítva nem élt jogorvoslattal és nem nyújtott be bírósági felülvizsgálati kérelmet.

Szervező nem sokkal azután, hogy kézhez kapta a Nemzeti Választási Bizottság 2022. szeptember 1-jei ülésén elbírált Első benyújtással javasolt kérdésekben meghozott határozatokat, 2022. szeptember 7. napján újabb hét népszavazási kérdést (a továbbiakban: Második benyújtással javasolt kérdések) küldött meg postai úton hitelesítés céljából, a következők szerint:

1. „Egyetért-e Ön azzal, hogy népszavazás döntsön az Alkotmányról?”
2. „Egyetért Ön azzal, hogy a hamis hírek közlése büntetőjogi felelősséget vonjon maga után?”
3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a pártok és a pártalapítványok hirdetésre és reklámeszközök használatára nem költhetnek?”
4. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a tömegközlekedési eszközökön mindenki ingyen utazhasson?”
5. „Egyetért-e Ön azzal, hogy csak olyan gyógyszert alkalmazzanak, amit legalább 3 évig humán kísérletekkel teszteltek?”
6. „Egyetért Ön azzal, hogy a közéletben tevékenykedő választott tisztségviselő csak büntetlen előéletű személy lehet?”
7. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a készpénz korlátozásmentes használata alapvető jog legyen?”

A Nemzeti Választási Bizottság említett kérdések hitelesítése tárgyában 2022. október 25-ei ülésén döntött. A Bizottság által meghozott, hitelesítést megtagadó, összesen hét darab határozat ellen, Szervező egy esetben sem élt jogorvoslattal, azaz nem nyújtott be bírósági felülvizsgálati kérelmet.

Szervező a Második benyújtással javasolt kérdések Bizottság általi elbírálása után, ismételten rövid idővel, 2022. november 3-án szintúgy hét népszavazásra javasolt kérdést (a továbbiakban: Harmadik benyújtással javasolt kérdések) nyújtott be hitelesítés céljából, amelyek a következők voltak:

1. „Egyetért Ön azzal, hogy az Alaptörvényt a jelenlegi formájában népszavazással erősítsék meg a választópolgárok?”
2. „Egyetért Ön azzal, hogy közhatalmat gyakorló választott tisztségviselő csak számviteli bizonylattal alátámasztva kaphat bármilyen juttatást a költségeiért?”

3. „Egyetért Ön azzal, hogy a termőföldet ne lehessen ipari célú energianövények termesztésére használni?”
4. „Egyetért Ön azzal, hogy a készpénz használata korlátozásmentes jogunk legyen?”
5. „Egyetért Ön azzal, hogy a súlyos infláció elkerülésére Magyarország hivatalos fizetőeszközeként bevezesse az EURO-t?”
6. „Egyetért Ön azzal, hogy Országgyűlési választáson csak az indulhat, aki dolgozott már főállású alkalmazottként vagy vállalkozóként összességében legalább 10 évet?”
7. „Egyetért Ön azzal, hogy Magyarországon ne vezessék be a kötelező sorkatonai szolgálatot?”.

A Nemzeti Választási Bizottság az említett kérdések hitelesítése tárgyában 2022. december 14-ei ülésén döntött. A Bizottság által meghozott, hitelesítést megtagadó, összesen hét darab határozat ellen, Szervező jelen határozat meghozatalának napjáig nem nyújtott be bírósági felülvizsgálati kérelmet (a jogorvoslati határidő 2022. december 29. napján jár le).

Szervező a Harmadik benyújtással javasolt kérdések Bizottság általi elbírálása után, ismételten rövid idővel 2022. december 20-án újfent hét – köztük a jelen határozat tárgyát is képező – népszavazásra javasolt kérdést (a továbbiakban: Negyedik benyújtással javasolt kérdések) nyújtott be hitelesítés céljából, amelyek a következők:

1. „Egyetért Ön azzal, hogy aki már két alkalommal Magyarország miniszterelnöke volt, az többé nem töltheti be ezt a tisztséget?”
2. „Egyetért Ön azzal, hogy a közéleti választott tisztségviselőket és hozzátartozóikat a megválasztáskor és a tisztség megszűnése után vagyonosodási vizsgálatnak vessék alá?”
3. „Egyetért Ön azzal, hogy országgyűlési képviselőnek kettős állampolgárok nem indulhatnak?”
4. „Egyetért Ön azzal, hogy a vakcinák által okozott egészségkárosodásokért minden esetben a gyártó vállaljon anyagi felelősséget?”
5. „Egyetért Ön azzal, hogy jogosítványt szerezni vagy megújítani csak akkor lehet, ha az állampolgár IQ teszt szintje 70 felett van?”
6. „Egyetért Ön azzal, hogy az a párt, amelynek a gazdálkodása nem a törvényeknek megfelelően történik, ne legyen jogosult többé költségvetési juttatásra?”
7. „Egyetért Ön azzal, hogy aki valótlan hírt közöl nagy nyilvánosság előtt, annak meg kell fizetnie a hamis hír cáfolatának tiszseri leközlését minden közszolgálati médiában?”.

Szervező kronológiai sorrendben bemutatott magatartásából, a kérdések benyújtási körülményeiből hangsúlyosan a következő elemek hatnak a népszavazás jogintézményének alkotmányos célja és rendeltetése ellen.

Elsőként említhető, hogy az idáig elbírált összesen 21 ügyből, Szervező egy esetben nyújtott be bírósági felülvizsgálati kérelmet. Ebből pedig arra lehet következtetni, hogy Szervezőnek nincs valódi szándéka egy országos népszavazás tényleges megtartására, különös tekintettel arra, hogy Szervező több esetben úgy nyújtott be újabb 7 kérdést, hogy az előző 7 kérdés elbírálásával megnyílt jogorvoslati joggal nem élt, azt nem merítette ki. Ezen érvelés azért különösen fontos, mert a Nemzeti Választási Bizottság határozatai minden esetben teljeskörűen, aprólékosan kifejtették és tartalmazták a hitelesíthetőség akadályát képező jogi szempontokat. Mindezek alapján megállapítható, hogy a kérdések nem csupán egyértelműségi deficitben szenvedtek, hanem több esetben Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése szerinti tiltott tárgykörbe ütköztek, vagy az adott kérdés nem tartozott az Országgyűlés feladat-és hatáskörébe. A bizottsági határozatok indokolásából nyilvánvaló és egy társadalmi szerepvállalással rendelkező párt számára minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kérdések megszövegezésének módosítása érdemben nem befolyásolhatja az adott kérdés lényegi, tartalmi magját, ebből kifolyólag annak a hitelesíthetőségre sem lehetett érdemi ráhatása.

Szervező komolytalan szándéka mutatkozik meg abban is, hogy minden alkalommal hét kérdés került benyújtásra, akár annak árán is, hogy Szervező hasonló tárgykörben, csak apróbb változtatásokat eszközölt a már benyújtott kérdéseken. Így például:

- 2022. július 15. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy csak olyan oltást alkalmazzanak, amit legalább 5 évig humán kísérletekkel teszteltek?” tárgyú és a 2022. szeptember 7. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy csak olyan gyógyszert alkalmazzanak, amit legalább 3 évig humán kísérletekkel teszteltek?” kérdések;
- 2022. július 15. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy a közéletben tevékenykedő választott tisztségviselők csak a bizonylattal alátámasztott elszámolható kiadásai után kaphatnak bármilyen juttatást?” tárgyú és a 2022. november 3. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy közhatalmat gyakorló választott tisztségviselő csak számviteli bizonylattal alátámasztva kaphat bármilyen juttatást a költségeiért?” tárgyú kérdések;
- 2022. szeptember 7. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy népszavazás döntsön az Alkotmányról?” tárgyú és a 2022. november 3. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Alaptörvényt a jelenlegi formájában népszavazással erősítsék meg a választópolgárok?” tárgyú kérdések;
- 2022. szeptember 7. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy a készpénz korlátozásmentes használata alapvető jog legyen?” tárgyú és a 2022. november 3. napján benyújtott „Egyetért-e Ön azzal, hogy a készpénz használata korlátozásmentes jogunk legyen?” tárgyú kérdések.

Rá kívánok mutatni arra is, hogy Szervező által több alkalommal külön-külön, a hét-hét kérdéshez csatolt aláírásgyűjtő íveken, az aláírók személye megegyezett, akként, hogy az aláíró választópolgárok neve, személyi azonosító jele és lakcíme nyomtatott formában került feltüntetésre, azok csupán az aláírásokat tartalmazták kéziratos formában. Ezen alakiságból pedig nem egy klasszikus értelemben vett aláírásgyűjtési metodika következik, amely esetben a gyűjtőpolgár egyesével, szakaszosan, a választópolgárral való személyes találkozás sorrendjében, tollal vezeti fel a támogató polgár adatait az aláírásgyűjtő ívre. Benyújtott formájú ívek alakisága arra enged következtetni, hogy az aláírásgyűjtés előre rendelkezésre álló adatok alapján történt, Szervező által benyújtott íveken az aláíró választópolgárok kézjegyet leszámítva valamennyi adat egyszerre kinyomtatásra került, feltételezhetően a választópolgárok azokat egy későbbi időpontban írták alá. Álláspontom szerint – figyelemmel az aláíró választópolgárok lakhelyének magyarországi földrajzi elhelyezkedésére is – életszerűtlen a támogató aláírások olyan rövid időn belül való beszerzése, mint ami a bizottsági határozatok és az azt követő kérdés-benyújtások időpontjára tekintettel rendelkezésre állt. Az említett körülmény inkább arra enged következtetni, hogy Szervező jó előre több kérdést megfogalmazott és aláíratott a választópolgárokkal és azokat „adagolva”, egyes kérdéstípusokat visszatérő jelleggel, sorozatszerűen küldi meg a Bizottság részére akkor, amikor a Bizottság épphogy elbírálta a korábban benyújtott kérdéscsokrot.

A Kúria Knk.IV.37.525/2017/2. számú végzésében kimondta, hogy a „*Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét. A Kúria értelmezése szerint az olyan szervezői magatartás, amely az érdemben azonos tartalmú, ám szövegszerűen némiképp eltérő népszavazási kérdések hitelesítésére irányul, alappal vetheti fel ezen alapelv sérelmét. Az Nsztv. 8. § (1) bekezdése ugyan nem zárja ki, hogy ugyanazon szervező ugyanazon tárgykörben több, különböző módon megfogalmazott népszavazási kérdést nyújtson be, ugyanakkor e jogszabályhely tág értelmezése visszaélésszerű joggyakorlatot sem eredményezhet. A népszavazási kérdések hitelesítésére vonatkozó eljárás célja ugyanis nem az, hogy a hitelesítésre feljogosított NVB, vagy a hitelesítést felülvizsgáló Kúria a szervező érdemben azonos tartalmú kérdései közül kiválassza a hitelesítésre alkalmasat. A 18/2008. (III. 12.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a jogalkotó nem határoz meg részletes kritériumokat a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításához, annak megítélését a jogalkalmazóra bízta. Az Alkotmánybíróság szerint azonban csak esetről- esetre, a konkrét ügy összes körülményeinek vizsgálata alapján állapíthatók meg azok a választópolgári magatartások, amelyek a rendeltetésellenes joggyakorlás követelményével ellentétesek. Az NVB jelen ügyben vizsgált határozata [lásd: Indokolás 33] lényegében az Alkotmánybíróság fenti határozatát vette alapul, amely szerint „[k]özjogi értelemben tehát nem tekinthető rendeltetésellenes joggyakorlásnak az olyan kezdeményezői magatartás, amely ugyanabban a tárgykörben egymást rövid időszakon belül követő újabb és újabb népszavazásra bocsátandó kérdések hitelesítésére irányul.” (ABH 2008, 212., 226.)” {Kúria Knk.IV.37.525/2017/2. számú végzés [35] - [36] bekezdés}*

Kifejtettek alapján álláspontom szerint a kérdések bár formailag országos népszavazás megtartására irányulnak, ugyanakkor annak tartalmi vizsgálatát elvégezve megállapítható, hogy a hitelesítési eljárás körülményeinek ismeretében Szervező magatartása nem felel meg a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének, Szervező szándéka nem terjed ki valódi országos népszavazás megtartására és a vele együtt járó egyes eljárási cselekmények megvalósítására (pl.: aláírásgyűjtés). Ebből kifolyólag pedig ellentétes a jogintézmény alkotmányos céljával és nem egyeztethető össze annak rendeltetésével sem. A népszavazás alkotmányos rendeltetésével ugyanis nem fér össze az olyan szervezői joggyakorlás, amelynek célja ténylegesen nem az, hogy a választópolgárokat valamely kérdésben állásfoglalásra, az Országgyűlést pedig e döntés végrehajtására készítse.

Mindezek alapján az Nsztv. 10. § (1) bekezdésében foglalt hatáskörben eljárva a kezdeményezést elutasítom, és nem terjesztem a Nemzeti Választási Bizottság elé hitelesítésre.

III.

A határozat az Alaptörvény B) cikkén, az Nsztv. 2. § (1) bekezdésén, a 3. § (1) és (5) bekezdésén, a 4. § (1), (3) és (4) bekezdésén, a 10. § (1) bekezdésén, a 15. § (2) és (3) bekezdésén, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontján, a jogorvoslatról, illetve az ismételt benyújtásról szóló tájékoztatás az Nsztv. 10. § (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest „dátum elektronikus aláírás szerint”

Dr. Nagy Attila
elnök